

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 801

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 13 noiembrie 2003

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		Decizia nr. 373 din 2 octombrie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, precum și a dispozițiilor art. 17 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru	4-6
Decizia nr. 351 din 23 septembrie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare	1-3	ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI	
		Decizia nr. 11 din 4 februarie 2003 a Plenului Consiliului Concurenței	6-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 351

din 23 septembrie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Aurelia Popa	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare, excepție ridicată de Liviu Negoită în Dosarul nr. 763/COM/2003 al Tribunalului Timiș — Secția comercială.

La apelul nominal răspunde autorul excepției, lipsind cealaltă parte, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Autorul excepției de neconstituționalitate solicită admiterea excepției, întrucât art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990

contravine dispozițiilor art. 16 din Constituție privind egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se arată că prevederile criticate nu încalcă principiul egalității prevăzut de art. 16 din Constituție, deoarece situațiile diferite în care s-au găsit persoanele persecutate din motive politice au determinat legiuitorul să stabilească drepturi distincte.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 25 februarie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 763/COM/2003, **Tribunalul Timiș – Secția comercială a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare**, excepție ridicată de Liviu Negoită.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că textele de lege criticate încalcă dispozițiile art. 16 din Constituție privind egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, întrucât nu prevede, pentru persoanele care fac dovada prin hotărâre judecătorească de constatare că nu au putut să își exercite profesia pe perioada cât au fost persecutate politic și dreptul la indemnizație, ci numai recunoașterea vechimii în muncă, deși pentru alte categorii de persoane aflate în aceeași situație de persecutat politic se recunoaște dreptul la indemnizație.

Tribunalul Timiș – Secția comercială consideră că „articolul invocat de către reclamant este neconstituțional, încalcând principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața legii, întrucât, fiind beneficiar al prevederilor art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, drept recunoscut prin Decizia nr. 113 din 16 ianuarie 2001, emisă de D.M.S.S. Timiș, recunoscându-i-se vechimea în muncă pe perioada cât a fost persecutat politic, nu este normal ca [...] pentru această perioadă să nu beneficieze de o indemnizație bănească cu titlu de despăgubire”.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul consideră excepția neîntemeiată. În argumentarea acestui punct de vedere se susține că „principiul egalității implică un tratament juridic diferit la situații diferite în ceea ce privește exercitarea efectivă a drepturilor recunoscute și garantate de Constituție. Astfel se justifică existența unui tratament diferit prevăzut de Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, pentru persoanele care s-au aflat în situațiile reglementate în art. 1, acestea beneficiind, pe lângă recunoașterea acelor perioade ca fiind vechime în muncă, și de indemnizație lunară, față de persoanele care au fost împiedicate din motive politice să își exercite

profesia sau meseria și care trebuie să dovedească aceste situații prin hotărâre judecătorească, și cărora li se recunoaște perioada respectivă ca vechime în muncă”.

În punctul de vedere prezentat Guvernul invocă și jurisprudența Curții Constituționale cu privire la principiul egalității în fața legii, în legătură cu care s-a stabilit că „nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit”. Se menționează, pentru exemplificare, Decizia Curții Constituționale nr. 168 din 10 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 24 februarie 1999.

Avocatul Poporului consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În argumentarea acestui punct de vedere se arată că în jurisprudența Curții Constituționale s-a stabilit că „principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit”. De asemenea, susține Avocatul Poporului, „Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că art. 14 din Convenția europeană a drepturilor omului nu interzice orice deosebire de tratament în exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute, ci că egalitatea de tratament este încălcată dacă deosebirea este lipsită de o justificare obiectivă și rațională”.

În concepția Avocatului Poporului, „situațiile diferite în care s-au găsit persoanele persecutate din motive politice au determinat legiuitorul să stabilească drepturi distincte, fără ca prin aceasta să se încalce principiul egalității. Tocmai inegalitatea reală, care rezultă din această diferență, justifică reguli distincte”.

În afară de aceasta, se precizează în punctul de vedere prezentat, art. 3 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare, „enumeră expres persoanele care pot beneficia de indemnizația lunară, fără să facă referire la persoanele care nu și-au putut exercita profesia sau ocupația în perioada în care au fost persecutate sau urmărite din motive politice. Pentru ultima categorie, art. 11 (actualul art. 9) din actul normativ menționat stabilește că, în baza unei hotărâri judecătorești de constatare, persoanele în cauză beneficiază numai de vechime în muncă”. Pe cale de consecință, se apreciază că „este constituțională reglementarea unui tratament juridic diferit pentru categorii diferite de persoane persecutate din motive politice, fără ca prin aceasta să se încalce principiul egalității”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părții prezente și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și celor ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 18 martie 1998, cu modificările și completările ulterioare.

Textul criticat pentru neconstituționalitate are următorul cuprins:

„Persoanele care fac dovada, prin hotărâre judecătorească de constatare, că nu au putut să-și exercite profesia sau, după caz, ocupația pe perioada în care au fost persecutate sau urmărite din motive politice beneficiază de vechime în muncă pe perioada în care s-au aflat în atare situație.“

Prevederile constituționale invocate în susținerea excepției sunt cele cuprinse la art. 16. Din precizările făcute de autorul excepției rezultă însă în mod evident că acesta se referă numai la alin. (1) al acestui articol, text care are următorul cuprins:

Art. 16 alin. (1): *„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.“*

Critica de neconstituționalitate a textului de lege suscitată are la bază susținerea că se încalcă principiul egalității, întrucât textul nu prevede, pentru categoriile de persoane persecutate sau urmărite din motive politice care nu au putut să își exercite profesia sau, după caz, ocupația, decât beneficiul vechimii în muncă pentru perioada respectivă, iar nu și dreptul la o indemnizație lunară, așa cum prevede art. 3 din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, pentru alte categorii de persoane persecutate, prevăzute la art. 1 din același act normativ (persoane

private de libertate, internate în spitale de psihiatrie, strămutate într-o altă localitate, persoane deportate, constituite în prizonieri).

Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit, de principiu, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în legătură cu aplicarea art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, text care consacră interzicerea discriminării, că „egalitatea nu înseamnă uniformitate și că pot fi instituite tratamente juridice distincte pentru anumite categorii de persoane sau grupuri dacă există o justificare obiectivă și rezonabilă“. În acest sens menționăm Decizia Curții Constituționale nr. 243/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 10 ianuarie 2002. În ceea ce privește jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cităm soluția în cazul *Rasmussen împotriva Danemarcei* — 1984. De altfel, însăși Carta socială europeană, revizuită, ratificată de România, care consacră în partea a V-a, la art. E, nediscriminarea, stabilește în anexa privind Câmpul de aplicare a Cartei, în privința persoanelor protejate, „că o diferență de tratament pe un motiv obiectiv și rezonabil nu este considerată ca discriminatorie“.

Aceste considerente sunt aplicabile și în cauza de față.

Dreptul persoanelor prevăzute la art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, de a beneficia de vechime în muncă pe perioada în care s-au aflat în situațiile menționate în text se înscrie în ansamblul măsurilor reparatorii reglementate de decretul-lege sus-citat. Tratamentul juridic diferit al acestei categorii de persoane, în comparație cu cele prevăzute la art. 3 din același decret-lege, se bazează pe situațiile diferite în care se află acestea. Faptul că legiuitorul a stabilit în mod diferit drepturile acordate diverselor categorii de persoane persecutate reprezintă opțiunea sa, care nu încalcă normele constituționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, excepție ridicată de Liviu Negoită în Dosarul nr. 763/COM/2003 al Tribunalului Timiș — Secția comercială.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 23 septembrie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 373

din 2 octombrie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, precum și a dispozițiilor art. 17 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, precum și a dispozițiilor art. 17 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Alexandru Mișca în Dosarul nr. 2.035/2003 al Tribunalului Sibiu.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Se apreciază că prevederile criticate sunt constituționale în condițiile în care accesul la justiție nu presupune gratuitatea acestuia. În acest sens este invocată și jurisprudența Curții Constituționale cu privire la plata taxei de timbru.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 16 iunie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 2.035/2003, **Tribunalul Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare și a dispozițiilor art. 17 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru**, excepție ridicată de Alexandru Mișca.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată, în esență, că textele criticate, prin care organele financiare care l-au acționat în justiție sunt scutite de plata taxei de timbru, încalcă dispozițiile constituționale ale art. 16 alin. (1), ale art. 21, precum și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât instituie un regim inegal între cetățeni și administrația financiară în ceea ce privește plata taxei de timbru pentru introducerea unei acțiuni în justiție, împiedicând accesul liber la justiție.

Tribunalul Sibiu consideră că „se poate aprecia o încălcare a prevederilor constituționale a art. 105 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 și art. 17 din Legea nr. 146/1997 prin aceasta creându-se «privilegii» organelor

fiscale în detrimentul restului cetățenilor, încălcându-se și principiul imparțialității administrației fiscale ce impune o limitare a puterii discreționare ce este acordată prin lege administrației fiscale“.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul consideră că excepția este neîntemeiată. Referindu-se la art. 17 din Legea nr. 146/1997, Guvernul susține, în esență, că „plata unor taxe sau impozite nu reprezintă un drept, ci o obligație constituțională a cetățenilor, prevăzută de art. 53 alin. (1) din Constituție“. Pe de altă parte, se arată că „rațiunea pentru care anumite autorități publice sunt scutite de plata taxei de timbru este aceea că acțiunile și cererile introduse de ele reprezintă o strânsă legătură cu veniturile bugetului de stat, fiind vorba de realizarea unui interes public“. În legătură cu invocarea încălcării dreptului privind liberul acces la justiție prevăzut de art. 21 din Constituție, Guvernul precizează că acest principiu constituțional „nu presupune gratuitatea actului de justiție și, implicit, realizarea unor drepturi pe cale judecătorească în mod gratuit“. În acest sens Guvernul face referire și la jurisprudența în materie a Curții Constituționale. Cu privire la invocarea încălcării prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Guvernul arată că acest text „reglementează dreptul oricărei persoane de a beneficia de un proces echitabil, însă nu conține nici o interdicție referitoare la scutirea de plata taxei judiciare de timbru“.

În ceea ce privește invocarea neconstituționalității art. 105 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, Guvernul precizează că „acest act normativ fost abrogat prin Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, aprobată prin Legea nr. 79 din 12 martie 2003. Conținutul textului art. 105 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 a fost preluat, însă, de art. 158 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002“. Față de conținutul acestui text, justificat de aceleași rațiuni care au stat la baza scutirii acordate prin art. 17 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, Guvernul apreciază „că argumentele prezentate pentru respingerea criticii de neconstituționalitate a articolului menționat din Legea nr. 146/1997 sunt valabile, în mod corespunzător, și pentru demonstrarea caracterului constituțional al art. 158 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare“.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile art. 17 din Legea nr. 146/1997 sunt constituționale. În argumentarea acestui punct de vedere se susține, în esență, că „scutirea de la plata taxei de timbru a instituțiilor publice prevăzute la art. 17 din Legea nr. 146/1997 nu este nejustificată, deoarece această scutire se referă numai la acțiunile prin care se urmărește întregirea veniturilor statului, venituri care, prin plata taxelor de timbru, ar fi inutile și temporar diminuate“. Pe de altă parte, „accesul la justiție nu presupune gratuitatea actului de justiție și, implicit, realizarea unor drepturi pe cale judecătorească, în mod gratuit“. Potrivit acestui punct de vedere, nici art. 21 din Constituție și nici art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu conțin prevederi de natură să interzică stabilirea taxelor de timbru în justiție.

Referitor la dispozițiile art. 105 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, Avocatul Poporului susține că acestea au fost abrogate prin Ordonanța Guvernului nr. 61/2002, ca și întreaga Ordonanță a Guvernului nr. 11/1996, fără a fi preluate în actul normativ abrogator. În consecință, se consideră că, referitor la textul respectiv, excepția este inadmisibilă.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și celor ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum aceasta a fost formulată, îl constituie dispozițiile art. 105 din Ordonanța Guvernului nr. 11 din 23 ianuarie 1996 privind executarea creanțelor bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 31 ianuarie 1996, aprobată cu modificări prin Legea nr. 108 din 10 octombrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 251 din 17 octombrie 1996, cu modificările ulterioare, precum și dispozițiile art. 17 din Legea nr. 146 din 24 iulie 1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 29 iulie 1997.

Textele criticate pentru neconstituționalitate au următorul cuprins:

— Art. 105 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, cu modificările ulterioare: „*Ministerul Finanțelor și organele sale teritoriale, organele administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, precum și instituțiile publice sunt scutite de taxe pentru cererile, acțiunile și orice alte măsuri pe care le îndeplinesc în vederea realizării creanțelor bugetare.*“

Acest text a fost abrogat, ca de altfel întreaga Ordonanță a Guvernului nr. 11/1996, prin Ordonanța Guvernului nr. 61 din 29 august 2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 582 din 14 august 2003. Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 a preluat în art. 160, în principiu, dispozițiile criticate pentru neconstituționalitate, în următoarea redactare: „*Creditorii bugetari sunt scutiți de taxe, tarife, comisioane sau cauțiuni pentru cererile, acțiunile și orice alte măsuri pe care le îndeplinesc în vederea realizării creanțelor bugetare.*“

În consecință, în temeiul jurisprudenței sale, Curtea Constituțională urmează să se pronunțe asupra constituționalității dispozițiilor art. 160 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002, dispoziții în vigoare care au preluat, în principiu, prevederile criticate pentru neconstituționalitate.

— Art. 17 din Legea nr. 146/1997, cu modificările ulterioare: „*Sunt scutite de taxa judiciară de timbru cererile și acțiunile, inclusiv căile de atac formulate, potrivit legii, de Senat, Camera Deputaților, Președinția României, Guvernul României, Curtea Constituțională, Curtea de Conturi, Consiliul Legislativ, Avocatul Poporului, de Ministerul Public și de Ministerul Finanțelor, indiferent de obiectul acestora, precum și cele formulate de alte instituții publice, indiferent de calitatea procesuală a acestora, când au ca obiect venituri publice.*“

Critica de neconstituționalitate cu privire la cele două texte se bazează, în esență, pe susținerea că prin dispozițiile legale respective autoritățile publice vizate, care beneficiază de scutire de plata taxei de timbru, sunt privilegiate față de cetățenii care au obligația achitării lor, iar pe de altă parte, se încalcă dreptul cetățenilor de acces liber la justiție prin prevederea obligației de a plăti aceste taxe. În acest sens sunt invocate prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi și ale art. 21 privind accesul liber la justiție. Totodată, autorul excepției invocă și încălcarea dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, text care prevede dreptul oricărei persoane la un proces echitabil soluționat de un tribunal independent și imparțial, într-un termen rezonabil.

Analizând textele de lege criticate comparativ cu prevederile constituționale și convenționale invocate, Curtea nu reține existența vreunei incompatibilități.

Susținerea autorului excepției privind instituirea unei inegalități în drepturi între cetățeni și autoritățile publice este neîntemeiată. Principiul egalității prevăzut de Constituție pentru cetățeni nu poate ca, prin extensie, să primească semnificația unei egalități între cetățeni și autoritățile publice. Așa cum rezultă din dispozițiile constituționale ale art. 16, cetățenii se bucură de drepturile prevăzute în Constituție și în legi, fiind egali în fața acestora și a autorităților publice, în timp ce autoritățile publice exercită atribuțiile ce le sunt stabilite de lege, potrivit competenței lor, în realizarea funcțiilor pentru care sunt create.

În ceea ce privește scutirea autorităților publice vizate de textele criticate, de taxe, tarife, comisioane sau cauțiuni pentru cererile, acțiunile și orice alte măsuri pe care le îndeplinesc în vederea realizării creanțelor bugetare, aceasta are o justificare obiectivă și rațională, autoritățile respective — creditori bugetari — fiind finanțate de la bugetul de stat pentru a putea funcționa, iar taxele respective se fac venit tot la bugetul de stat, astfel că ar fi absurd ca autoritățile în cauză să fie obligate (formal) să plătească din buget o taxă care revine aceluiași buget.

În legătură cu critica de neconstituționalitate bazată pe susținerea că se încalcă dreptul de liber acces la justiție, respectiv dreptul la un proces echitabil, Curtea reține că aceasta este neîntemeiată, întrucât nici dispozițiile constituționale ale art. 21 și nici cele ale art. 6 din convenție nu exclud stabilirea unor condiții în legătură cu introducerea acțiunilor în justiție, între care și aceea a plății unor taxe, așa cum nici una dintre aceste prevederi nu stabilește gratuitatea serviciului public al justiției.

Referitor la plata taxelor pentru cererile și acțiunile adresate instanțelor de judecată, Curtea Constituțională a mai soluționat excepții cu obiect asemănător, stabilind că tex-

tele de lege prin care se prevăd scutiri de taxe de timbru și taxe judiciare de timbru pentru autoritățile publice vizate sunt constituționale (a se vedea, de exemplu, deciziile: nr. 121 din 25 martie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 250 din 11 aprilie 2003; nr. 179 din 8 mai 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 356 din 26 mai 2003; nr. 177 din 8 mai 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 27 mai 2003). Soluțiile și considerentele cuprinse în deciziile Curții își păstrează valabilitatea și în cauza de față, întrucât nu au intervenit elemente noi de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160 din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, precum și a dispozițiilor art. 17 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Alexandru Mișca în Dosarul nr. 2.035/2003 al Tribunalului Sibiu.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 octombrie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI

CONSILIUL CONCURENȚEI

DECIZIA

Plenului Consiliului Concurenței

Plenul Consiliului Concurenței,

în cadrul ședinței de deliberare din data de 17 ianuarie 2003, fiind îndeplinite condițiile de procedură, precum și condiția de cvorum, respectiv minimum 7 membri,

în baza:

1. Decretului nr. 1.075 din 21 decembrie 2001 privind numirea membrilor Consiliului Concurenței;
2. Legii concurenței nr. 21/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 30 aprilie 1996;
3. Regulamentului de organizare, funcționare și procedură al Consiliului Concurenței, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 bis, din 25 martie 1997, cu completările ulterioare;
4. Regulamentului pentru aplicarea prevederilor art. 5 și 6 din Legea concurenței nr. 21/1996, privind practicile anticoncurențiale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 bis din 9 iunie 1997;
5. Instrucțiunilor cu privire la definirea pieței relevante, în scopul stabilirii părții substanțiale de piață, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 57 bis din 4 aprilie 1997;
6. Plângerii înaintate de Societatea Comercială „Total Distribution Group România” — S.R.L.¹⁾ București (denumită în continuare *TDG România*), înregistrată la Consiliul Concurenței cu nr. RS-30 din 10 martie 1999, completată cu scrisoarea Societății Comerciale TDG — Filiala București — S.R.L., înregistrată la Consiliul Concurenței cu nr. CC/DBC/81 din 24 martie 1999;
7. Investigației declanșate în baza Ordinului președintelui Consiliului Concurenței nr. 21 din 26 aprilie 1999, extinsă în baza Ordinului președintelui Consiliului Concurenței nr. 100 din 8 noiembrie 1999;

¹⁾ Datele de identificare a societăților comerciale sunt prezentate în anexa la prezenta decizie.

8. Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. 376 din 28 iulie 2000;

9. faptului că au fost îndeplinite procedura de transmitere a Raportului de investigație părților implicate, pentru luare la cunoștință și formulare de observații, precum și procedura de citare a părților pentru audierea în Plenul Consiliului Concurenței la data de 11 decembrie 2002. La data de 30 octombrie 2002 a fost programată ședința de audiere a părților implicate în Plenul Consiliului Concurenței, însă datorită neîndeplinirii procedurii de citare, aceasta a fost amânată pentru data de 11 decembrie 2002. La ședința de audiere din data de 30 octombrie 2002 au participat reprezentanții legali ai S.C. TDG România — S.R.L. București, S.C. Voltamar RA — S.R.L. Baia Mare, S.C. Micro Mega Computers — S.R.L. Hunedoara, S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L. Oradea, S.C. Viofemi Com — S.R.L. Suceava, S.C. Meridian CC — S.R.L. Orșova, S.C. Italiana Oli Trading — S.R.L. București, care au luat cunoștință de amânarea ședinței de audiere pentru data de 11 decembrie 2002, motiv pentru care aceste societăți comerciale nu au mai fost citate la sediu. În plus, toți agenții economici implicați au fost citați prin anunțul — Citație —, publicat în cotidienele de largă circulație la nivel național, „Adevărul” și „România Liberă”, din data de 6 noiembrie 2002, pentru a participa la ședința de audiere din data de 11 decembrie 2002;

10. Raportului de investigație prezentat Plenului Consiliului Concurenței de către raportor în cadrul ședinței de audiere din 11 decembrie 2002, precum și a celorlalte materiale din dosarul cauzei;

11. observațiilor la Raportul de investigație transmise Consiliului Concurenței de către TDG România, Societatea Națională „Tutunul Românesc” — S.A.¹⁾ (denumită în continuare *SNTR*), S.C. Viofemi — S.R.L. Suceava, S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L. Oradea, S.C. Mazen Impex — S.R.L. Suceava;

12. declarațiilor făcute în timpul audierii în Plenul Consiliului Concurenței la data de 11 decembrie 2002 de către reprezentanții legali ai părților implicate prezente, precum și observațiilor scrise făcute ulterior de către S.C. Meridian CC — S.R.L. Orșova, S.C. Diogene — S.R.L. Alexandria, S.C. Voltamar RA — S.R.L. Baia Mare, în termen de 7 zile de la data audierilor din data de 11 decembrie 2002,

având în vedere că:

1. Prin plângerea înregistrată la Consiliul Concurenței sub nr. 30 din 10 martie 1999 TDG România sesizează Consiliului Concurenței faptul că *SNTR*, abuzând de poziția sa dominantă deținută pe piață, a reziliat contractele de distribuție exclusivă încheiate cu 5 dintre societățile aparținând grupului TDG România. Astfel, *SNTR* este acuzată că „a încălcat prevederile art. 5 și 6 din Legea concurenței prin favorizarea celorlalți distribuitori, împărțirea piețelor de desfacere pe criterii teritoriale, fixarea prețurilor de desfacere și încercarea de limitare a accesului pe piață a unor agenți economici”.

2. Prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 21 din 26 aprilie 1999 s-a dispus efectuarea unei investigații la *SNTR*, având ca obiect posibila încălcare de către *SNTR* a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. g) din Legea concurenței nr. 21/1996, prin eliminarea societăților din grupul Total Distribution România de la distribuția țigaretelor produse de fabricile *SNTR*, ca urmare a sistării livrărilor începând cu data de 25 februarie 1999 și a rezilierii ulterioare a contractelor de distribuție. Acest ordin a fost completat prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 100 din 8 noiembrie 1999, prin care s-au dispus extinderea investigației și asupra celorlalte societăți comerciale care au avut calitatea de distribuitor exclusiv al *SNTR*, precum și extinderea obiectului investigației dispuse prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 21 din 26 aprilie 1999 și asupra posibilelor încălcări de către *SNTR* ale altor prevederi ale art. 5 alin. (1), precum și ale prevederilor art. 6 din Legea concurenței nr. 21/1996.

3. *SNTR* este o societate pe acțiuni care are ca obiect de activitate cultivarea, fermentarea și prelucrarea tutunului, fabricarea și comercializarea țigaretelor, având următoarea structură de organizare — entități fără personalitate juridică: 8 fabrici de fermentare a tutunului, 4 fabrici care funcționează în sistem integrat (fermentarea tutunului și fabricarea țigaretelor), 2 fabrici producătoare de țigarete, o stațiune de cercetare pentru cultura și industrializarea tutunului și o fabrică de piese de schimb și subsansambluri pentru liniile tehnologice aflate în exploatarea *SNTR*.

SNTR fabrică următoarele mărci de țigarete: București, Record, Golf, RT, Snagov, Coloana, Bega, Amiral, Dacia, Vis, SG, Iași, Timișoara, Carpați, Mărășești, Bucegi, Naționale.

În perioada 1999—2000 *SNTR* a distribuit produsele sale astfel:

— în anul 1999, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/1998 și ale Ordonanței Guvernului nr. 1/1999 privind regimul accizelor și al altor impozite indirecte, producătorul supus investigației — *SNTR* — a ales ca modalitate de comercializare a produselor un sistem de distribuție într-un regim de exclusivitate excesivă, constând în alocarea pentru fiecare distribuitor a distribuției exclusive în câte un județ, respectiv sector al municipiului București. În acest fel piața țigaretelor din România a fost împărțită, pentru țigaretetele *SNTR*, între distribuitorii acesteia.

Prin Legea nr. 148 din 27 iulie 1999, Ordonanța Guvernului nr. 1/1999 a fost abrogată, iar prevederile anticoncurențiale din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/1998 au fost eliminate;

— în anul 2000 sistemul de distribuție adoptat de *SNTR* se modifică radical prin faptul că producătorul nu mai acordă exclusivitate teritorială distribuitorilor săi. La data de 1 aprilie 2000 au fost încheiate contracte de distribuție cu 17 distribuitori, printre care și TDG România. Contractele erau încheiate pe o perioadă de 3 luni, iar, în cazul în care distribuitorul realiza cel puțin cantitatea contractată lunar, distribuitorii primeau un discount de 2%;

— la data de 30 octombrie 2000 au fost încheiate contracte cu 7 distribuitori pe o perioadă de 14 luni, respectiv până la data de 31 decembrie 2001, TDG România devenind principalul distribuitor al *SNTR*.

4. TDG România este o societate cu răspundere limitată care are ca obiect principal de activitate comercializarea en gros de produse alimentare și nealimentare și este deținută de către persoana fizică Tiberiu Postelnicu în proporție de 99,96% din capitalul social.

În structura TDG România funcționează (fără personalitate juridică) un număr de 36 de sucursale și 27 de puncte de lucru distincte.

Tot din grupul TDG face parte și un număr de 8 filiale, asupra cărora controlul este deținut de TDG România (99% din capitalul social) și de Tiberiu Postelnicu — persoană fizică (1% din capitalul social). Aceste 8 filiale sunt societăți comerciale cu răspundere limitată, și anume: S.C. Total Distribution Group România — Filiala Galați — S.R.L., S.C. Total Distribution Group România — Filiala Sibiu — S.R.L., S.C. Total Distribution Group România — Filiala Brașov — S.R.L., S.C. Total Distribution Group România — Filiala București — S.R.L., S.C. Total Distribution Group România — Filiala Timișoara — S.R.L., S.C. Total Distribution Group România — Filiala Pitești — S.R.L., S.C. Total Distribution Group România — Filiala Iași — S.R.L. și S.C. Total Distribution Group România — Filiala Cluj-Napoca — S.R.L.

De asemenea, Tiberiu Postelnicu — persoană fizică — este asociat majoritar în următoarele 12 societăți comerciale: S.C. Total Distribution Group Argeș — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Arad — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Bistrița — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Bucovina — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Deva — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Moldavia — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Bihor — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Oltenia — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Sălaj — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Satu Mare — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Vâlcea — S.R.L., S.C. Total Distribution Group Brașov — S.R.L.

Toate aceste entități economice, cu sau fără personalitate juridică, fiind controlate de către TDG România, al cărui asociat majoritar este Tiberiu Postelnicu, și/sau de către Tiberiu Postelnicu — persoană fizică, constituie un grup, în sensul prevederilor Legii concurenței nr. 21/1996 și ale pct. 3.4 din Instrucțiunile cu privire la calculul cifrei de afaceri în cazurile de comportament anticoncurențial, prevăzute la art. 5 și 6 din Legea concurenței nr. 21/1996, și în cazurile de concentrare economică²⁾. În continuare, acest grup de societăți comerciale va fi denumit grupul *TDG*.

TDG își desfășoară activitatea la nivelul distribuției, pe piața țigaretelor din România, activând ca distribuitor de bunuri de larg consum, în principal țigarete, pentru:

- țigaretete produse de S.C. Japan Tobacco International — S.R.L. (fostă R.J. Reynolds Tobacco România — S.R.L.) — mărcile Camel, Monte Carlo, More, Salem, Winchester, Winston, Yves Saint Laurent, fiind distribuitor exclusiv pe întreg teritoriul României până în luna octombrie 2002;

- țigaretete produse de SNTR — toate mărcile;

- țigaretete produse de S.C. R.G.S. Industries — S.A. — marca Bran;

- țigaretete produse de S.C. V. Tabac România — S.A. — mărcile Pannonia și Kossuth;

- țigaretete produse de S.C. Romanian Tobacco System — S.A. — marca Winstar.

Alte produse comercializate de TDG sunt cafeaua, chibriturile etc.

5. Piața relevantă

5.1. Piața produsului

Luând în considerare substituibilitatea din punctul de vedere al cererii, cât și al ofertei, piața relevantă a produsului este definită ca fiind piața țigaretelor.

Țigaretetele sunt produse similare ca prezentare și au aceeași utilizare finală. Pe de o parte, țigaretetele au un mare număr de caracteristici comune care se referă la prezentarea lor (mărimea pachetului, greutatea lor, modul de împachetare, diametrul țigaretelor). Pe de altă parte, ele sunt fabricate și oferite pe piață în sortimente diverse care diferă în funcție de soiul tutunului utilizat sau al amestecului de tutun care dă gustul și aroma specifică, de nivelul conținutului de nicotină, elemente care diferențiază și particularizează și mărcile de țigaretete comercializate. Mărcile sunt legate de o anumită imagine și nivel de calitate și sunt susținute intens prin acțiuni de promovare, publicitate și reclamă³⁾.

Avându-se în vedere preferințele consumatorilor în contextul prețului țigaretelor în raport cu calitatea, piața relevantă a țigaretelor din România se poate diferenția în 5 segmente, și anume:

- segmentul țigaretelor de lux;
- segmentul țigaretelor superioare;
- segmentul țigaretelor medii;
- segmentul țigaretelor submedii;
- segmentul țigaretelor populare.

5.2. Piața geografică

Ținând cont de dispersia efectivă la nivelul țării a distribuției țigaretelor produse atât în țară, cât și a celor din import, facilitată de costul relativ mic al manipulării și transportului, piața geografică a țigaretelor este constituită de întregul teritoriu al României.

La nivelul distribuției piața geografică este influențată de modalitatea de distribuție aleasă de fiecare producător.

²⁾ Instrucțiunile sunt publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 57 bis din 4 aprilie 1997.

³⁾ Definiție dată țigaretelor de Comisia Europeană în Decizia din 17 martie 1999 de declarare a unei concentrări economice compatibile cu piața comună, în conformitate cu Regulamentul Consiliului CEE nr. 4.064/1989 — O.J. C120 din 1 mai 1999.

În cazul unui sistem de distribuție în regim de exclusivități teritoriale, prin care se alocă fiecărui distribuitor un teritoriu exclusiv de acțiune, piața relevantă se partajează la nivelul fiecărui distribuitor exclusiv, în teritoriul pe care activează acesta.

5.3. Structura pieței

Analiza datelor și informațiilor referitoare la piața relevantă arată că în prezent pe piața țigaretelor din România activează atât producători interni, cât și importatori. Cei mai importanți agenți economici care activează pe piața țigaretelor la nivelul producției sunt SNTR, Japan Tobacco Inc., British American Tobacco, Philip Morris, precum și alți producători cu cote de piață mai mici (Papastratos România — S.R.L., V. Tabac România — S.A., Sinorama Industry — S.R.L., Anghelescu Industry — S.R.L., Sekap România — S.R.L., R.G.S. Industries — S.A. etc.).

Piața țigaretelor se caracterizează printr-o concurență puternică prin preț, cerințele consumatorilor fiind sensibil legate de prețul produselor.

Pe piața țigaretelor la nivelul distribuției activează un număr de peste 50 de distribuitori, dintre care cei mai importanți sunt TDG România și Interbrands Marketing & Distribution, care acoperă întregul teritoriu al țării.

5.4. Poziția dominantă deținută de SNTR pe piața țigaretelor — la nivelul producției

La evaluarea poziției dominante deținute pe piață s-a avut în vedere jurisprudența în domeniu a Curții Europene de Justiție. Astfel, în cazul C85/76 Hoffman — La Roche vs. Comisia Europeană⁴⁾, Curtea Europeană de Justiție a definit poziția dominantă ca „poziția de putere economică de care se bucură un agent economic și care îi permite acestuia să împiedice menținerea concurenței efective pe piața relevantă, oferindu-i puterea de a se comporta, într-o măsură apreciabilă, independent de concurenții săi, de clienții săi și, în ultimă instanță, independent față de consumatori. O astfel de poziție nu exclude concurența..., dar permite agentului economic care profită de poziția sa dominantă, dacă nu să determine, cel puțin să aibă o influență apreciabilă asupra condițiilor în care se dezvoltă concurența și — oricând — să acționeze fără a ține cont de concurență, în măsura în care un astfel de comportament nu i se poate imputa agentului economic respectiv“.

O cotă de piață importantă a unui agent economic este unul dintre indicatorii care sugerează deținerea de către acesta a poziției dominante pe piața respectivă⁵⁾.

SNTR este producătorul cel mai important, care a deținut în perioada 1999—2000 peste jumătate din capacitățile existente și cea mai mare parte din cantitatea de țigarete livrată pe piață. Situația este mai echilibrată la nivelul valoric al pieței, SNTR — spre deosebire de ceilalți concurenți semnificativi — comercializând țigarete ieftine.

SNTR domină evident segmentul țigaretelor de calitate submedie, având în vedere ponderea mare deținută pe acest segment al pieței, iar pe segmentul țigaretelor populare SNTR deține o poziție apropiată de monopol (deținând peste 90% din acest segment care reprezintă circa o treime din totalul pieței țigaretelor din România).

Față de cotele de piață ale celorlalți agenți economici producători care activează pe piața țigaretelor din România, la nivelul producției, se desprinde concluzia că, în perioada investigată (1999—2000), atât pe ansamblul pieței țigaretelor, cât și în special pe segmentele țigaretelor de calitate submedie și populare, care împreună reprezintă 56,4% în anul 1999, respectiv 49,6% în anul 2000, din total piață, SNTR se situează în poziție dominantă⁶⁾.

5.5. Poziția dominantă deținută de grupul TDG pe piața țigaretelor — la nivelul distribuției

Din studiul de piață realizat de Consiliul Concurenței rezultă că atât în anul 1999, cât și în anul 2000 TDG se afla pe primul loc în ierarhia distribuitorilor de țigarete, în anul 2000 detașându-se net de aceștia. Având în vedere diferența dintre cota de piață a TDG și cea a concurentului său principal, S.C. Interbrands Marketing & Distribution — S.R.L. — distribuitor unic al British American Tobacco (România) — S.R.L. —, de aproximativ 15%, înregistrată în anul 2000, se poate aprecia ca TDG deține o poziție dominantă pe totalul pieței țigaretelor din România, la nivelul distribuției.

În anii 1999—2000 TDG a fost prezent pe segmentele țigaretelor de lux, superioare și de calitate medie (cu țigarete JTI), precum și pe segmentele țigaretelor de calitate submedie și populare (cu țigarete fabricate în principal de SNTR, dar și de alți producători).

Dacă pe segmentele țigaretelor superioare și de calitate medie structura pieței la nivelul distribuției este echilibrată, pe aceste segmente existând un mediu concurențial normal, pe segmentele țigaretelor de calitate submedie și populare TDG deține cea mai mare pondere în anul 1999, cât și, în special în anul 2000, deși pe aceste două segmente mai activează un număr important de alți distribuitori cu potențial teritorial limitat și cu cote mici de piață.

În concluzie, în anul 2000, la nivelul distribuției, atât pe ansamblul pieței țigaretelor și în special pe segmentele țigaretelor de calitate submedie și populare, segmente care reprezintă împreună 50% din volumul total al pieței țigaretelor, TDG se situează în poziție dominantă.

⁴⁾ European Court reports 1979.

⁵⁾ Decizia Comisiei Europene din 14 decembrie 1985 cu privire la o investigație în baza art. 86 din Tratatul CEE — O.J. L374 din 31 decembrie 1985.

⁶⁾ Studiu de piață realizat de Consiliul Concurenței, pe baza datelor primite, în baza art. 41 din Legea concurenței nr. 21/1996, de la agenții economici care activează pe piața țigaretelor.

6. În condițiile aplicării Ordonanței Guvernului nr. 1/1999, SNTR a încheiat, în urma unei proceduri superficiale de selecție, Contractul-tip de distribuție exclusivă nr. 292 din 25 ianuarie 1999 cu 42 de distribuitori teritoriali exclusivi¹⁾, și anume: S.C. Abi Com — S.R.L. Târgoviște, S.C. Alda Comex — S.R.L. Focșani, S.C. Carmen — S.R.L. Reșița, S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L. Oradea, S.C. Danis Impex — S.R.L. Sfântu Gheorghe, S.C. Delfinul Prod Com — S.R.L. Voluntari, S.C. Diogene — S.R.L. Alexandria, S.C. Discret — S.R.L. Brașov, S.C. Dragomar Unico '98 — S.R.L. Pitești, S.C. Horcrist Serv — S.R.L. Brașov, S.C. Italiana Oli Trading — S.R.L. București, S.C. Ivy Company Impex — S.R.L. București, S.C. Lacof Com — S.R.L. Craiova, S.C. Lucifer — S.R.L. Sfântu Gheorghe, S.C. Mazen Impex — S.R.L. Suceava, S.C. Meridian CC — S.R.L. Orșova, S.C. Micro Mega Computers — S.R.L. Hunedoara, S.C. Mig 76 Exim — S.R.L. București, S.C. PNP Impex — S.R.L. Mangalia, S.C. Pop Star Romaximus — S.R.L. Baia Mare, S.C. Raxen Impex — S.R.L. Craiova, S.C. Relu Prod Comexim — S.R.L. București, S.C. Rolicom Imp Exp — S.R.L. Cluj-Napoca, S.C. Sartex 96 — S.A. Deva, S.C. Semiramis — S.R.L. Iași, S.C. Sierra — S.R.L. Botoșani, S.C. Sport Unirea — S.A. Slobozia, S.C. Sucado Impex — S.R.L. Ploiești, S.C. Trans Gerrom — S.R.L. Alba Iulia, S.C. Traffic — S.R.L. Râmnicu Vâlcea, S.C. Viofemi Com — S.R.L. Suceava, S.C. Voltamar RA — S.R.L. Baia Mare, S.C. Zaura Compres — S.R.L. Târnăveni, S.C. TDG România — Filiala București — S.R.L., S.C. TDG România — Filiala Iași — S.R.L., S.C. TDG România — Filiala Timișoara — S.R.L., S.C. TDG Satu Mare — S.R.L., S.C. TDG Moldavia — S.R.L. Bacău, S.C. Queen Monaco Group — S.R.L. București, S.C. Balanța — S.R.L. Târgu Jiu, S.C. 2x1 Holding — S.R.L. Constanța, S.C. D&V International — S.R.L. Slatina.

7. Contractul-tip de distribuție exclusivă nr. 292 din 25 ianuarie 1999, care prevede acordarea de către SNTR a exclusivității distribuției țigaretelor într-un teritoriu delimitat la nivelul unui județ, respectiv al unui sector al municipiului București, obligă distribuitorii să achiziționeze cantități minime de țigaretete, să nu distribuie produse concurente fără informarea SNTR, să constituie garanție bancară și să respecte „lista de prețuri negociate cu vânzătorul pentru vânzarea en gros și lista de prețuri recomandate de vânzător pentru vânzarea cu amănuntul”. Contractul este completat la data de 8 februarie 1999 de un act adițional prin care se reiterează obligația respectării prețurilor pe toate verigile lanțului de distribuție.

În contextul nerespectării de către cele 5 societăți comerciale din grupul de firme TDG, care aveau calitatea de distribuitori exclusivi, a teritoriului de distribuție desemnat, neconstituirii garanțiilor bancare, neridicării cantităților contractate și a nerespectării politicii de prețuri impuse de SNTR prin contract, SNTR⁷⁾ a hotărât, la data de 15 martie 1999, rezilierea contractelor de distribuție exclusivă încheiate cu cele 5 societăți comerciale din grupul TDG. Totodată, din aceleași motive, SNTR a mai reziliat contractele de distribuție cu alți 4 distribuitori exclusivi, și anume: S.C. Queen Monaco Group — S.R.L. București, S.C. Balanța — S.R.L. Târgu Jiu, S.C. 2x1 Holding — S.R.L. Constanța, S.C. D&V International — S.R.L. Slatina. În acest context, SNTR nu a reziliat și contractele altor distribuitori care aveau încălcări mai grave ale prevederilor contractuale, SNTR și-a folosit în mod abuziv poziția dominantă deținută pe piața țigaretelor, impunând prețurile de vânzare la nivelul tuturor verigilor lanțului de comercializare a țigaretelor sale și aplicând distribuitorilor săi, condiții inegale la prestații echivalente, prin rezilierea, fără motive rezonabile, a contractelor de distribuție. Aceste practici sunt interzise de art. 6 din Legea concurenței nr. 21/1996.

8. La data de 24 martie 1999, 6 dintre distribuitorii exclusivi ai SNTR, și anume: S.C. Carmen — S.R.L. Reșița, S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L. Oradea, S.C. Micro Mega Computers — S.R.L. Hunedoara, S.C. Sartex 96 — S.A. Deva, S.C. Trans Gerrom — S.R.L. Alba Iulia, S.C. Voltamar — S.R.L. Baia Mare, au încheiat o înțelegere anticoncurențială de fixare concertată a prețurilor de revânzare și de a nu vinde către „societăți comerciale aparținând grupului TDG și către societăți comerciale specializate în comerț en gros care au regim de distribuitor în alt județ”⁸⁾, practici interzise de art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996.

9. La data de 11 iunie 1999, la Târgu Jiu s-a desfășurat ședința de analiză a eficienței sistemului de distribuție a țigaretelor SNTR, cu participarea SNTR și a majorității distribuitorilor săi. În cadrul ședinței, SNTR și distribuitorii prezenți au încheiat o înțelegere anticoncurențială materializată într-un protocol⁹⁾ de fixare concertată a prețurilor de vânzare, respectiv de fixare a unui preț unic pentru fiecare marcă de țigaretete SNTR, la nivelul tuturor verigilor lanțului de comercializare și pe întreg teritoriul României, și de condiționare a păstrării calității de distribuitor exclusiv de semnarea și aplicarea protocolului.

În ședința de la Târgu Jiu din data de 11 iunie 1999 acest protocol a fost semnat de 24 de distribuitori exclusivi, și anume: S.C. Alda Comex — S.R.L. Focșani, S.C. Carmen — S.R.L. Reșița, S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L. Oradea, S.C. Diogene — S.R.L. Alexandria, S.C. Dragomar Unico '98 — S.R.L. Pitești, S.C. Horcrist Serv — S.R.L. Brașov, S.C. Italiana Oli Trading — S.R.L. București, S.C. Ivy Company Impex — S.R.L. București, S.C. Lacof Com — S.R.L. Craiova, S.C. Lucifer — S.R.L. Sfântu Gheorghe, S.C. Mazen Impex — S.R.L. Suceava, S.C. Meridian CC — S.R.L. Orșova, S.C. Micro Mega Computers — S.R.L. Hunedoara, S.C. Mig 76 Exim — S.R.L. București, S.C. PNP Impex — S.R.L. Mangalia, S.C. Pop Star Romaximus — S.R.L. Baia Mare, S.C. Raxen Impex — S.R.L. Craiova, S.C. Relu Prod Comexim — S.R.L. București, S.C. Sartex 96 — S.A. Deva, S.C. Sierra — S.R.L. Botoșani, S.C. Sucado Impex — S.R.L. Ploiești, S.C. Trans Gerrom — S.R.L. Alba Iulia, S.C. Traffic — S.R.L. Râmnicu Vâlcea, S.C. Viofemi Com — S.R.L. Suceava.

⁷⁾ Hotărârea Adunării generale a acționarilor nr. 2 din 15 martie 1999.

⁸⁾ Anexa nr. 30 la Raportul de investigație.

⁹⁾ Anexa nr. 31 la Raportul de investigație.

Ulterior datei de 11 iunie 1999, protocolul a mai fost semnat și de următorii distribuitori: S.C. Abi Com — S.R.L. Târgoviște, S.C. Danis Impex — S.R.L. Sfântu Gheorghe, S.C. Delfinul Prod Com — S.R.L. Voluntari, S.C. Discret — S.R.L. Brașov, S.C. Rolicom Imp Exp — S.R.L. Cluj-Napoca, S.C. Semiramis — S.R.L. Iași, S.C. Sport Unirea — S.A. Slobozia.

Acest protocol reprezintă o înțelegere expresă de fixare concertată a prețurilor între SNTR și distribuitorii menționați și constituie încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996.

10. La data de 1 iulie 1999, SNTR hotărăște¹⁰⁾ rezilierea, începând cu data de 9 iulie 1999, a contractelor de distribuție încheiate cu următorii distribuitori: S.C. Abi Com — S.R.L. Târgoviște, S.C. Mazen Impex — S.R.L. Suceava, S.C. Discret — S.R.L. Brașov, S.C. Semiramis — S.R.L. Iași, pentru următoarele motive: neridicarea întregii cantități contractate, neplata produselor contractate și nerespectarea prețurilor de revânzare și a termenului de plată.

După rezilierea contractelor menționate, SNTR a încheiat cu alți distribuitori contracte de distribuție exclusivă pentru teritoriile rămase neacoperite, realocarea teritoriilor altor distribuitori făcându-se în același sistem netransparent de selecție.

SNTR abuzează din nou de poziția dominantă deținută pe piața țigaretelor, impunând respectarea prețurilor de revânzare și aplicând, în privința distribuitorilor săi, condiții inegale la prestații echivalente, prin rezilierea, fără motive rezonabile, la 1 iulie 1999, a celor 4 contracte de distribuție, practică interzisă de art. 6 din Legea concurenței nr. 21/1996.

11. La data de 10 august 1999 Consiliul de administrație al SNTR hotărăște și îl mandatează pe directorul general al SNTR¹¹⁾ să rezilieze contractele de distribuție, începând cu 13 august 1999, cu următorii distribuitori: S.C. Danis Impex — S.R.L. Sfântu Gheorghe, S.C. Sartex 96 — S.A. Hunedoara, S.C. Delfinul Prodcom — S.R.L. Voluntari, S.C. Mig 76 Exim — S.R.L. București, S.C. Relu Prod Comexim — S.R.L. București, S.C. Ivy Company Impex — S.R.L. București, pentru următoarele motive: neridicarea întregii cantități contractate, neplata produselor contractate și nerespectarea prețurilor de revânzare și a termenului de plată.

La fel ca în cazul rezilierii contractelor de distribuție care a avut loc în luna iulie 1999, SNTR încheie noi contracte de distribuție exclusivă pentru teritoriile rămase neacoperite, realocând teritoriile altor distribuitori, prin același sistem netransparent de selecție.

SNTR abuzează pentru a treia oară de poziția dominantă deținută pe piața țigaretelor, impunând respectarea prețurilor de revânzare și aplicând, în privința distribuitorilor săi, condiții inegale la prestații echivalente, prin rezilierea, fără motive rezonabile, a unora dintre contractele de distribuție, practici interzise de art. 6 din Legea concurenței nr. 21/1996.

12. La data de 28 iunie 2000, la sediul Consiliului Concurenței a avut loc o primă ședință de audiere în cadrul căreia a fost dezbătut raportul de investigație transmis părților implicate la data de 17 mai 2000 și în urma căreia Plenul Consiliului Concurenței a emis Decizia nr. 376 din 28 iulie 2000, prin care s-au dispus continuarea și extinderea investigației cu privire la posibila încălcare de către SNTR și/sau distribuitorii acesteia a prevederilor Legii concurenței nr. 21/1996 și după data de 1 ianuarie 2000, precum și extinderea investigației asupra TDG România cu privire la posibila încălcare de către aceasta a prevederilor art. 5 și 6 din Legea concurenței nr. 21/1996.

În cadrul audierii, SNTR și-a motivat tratamentul discriminatoriu aplicat distribuitorilor săi în decursul anului 1999 prin existența unor oferte mai bune în teritoriile pentru care a reziliat contractele și lipsa oricărei oferte în teritoriile în care a păstrat distribuitori cu realizări mai slabe decât ale distribuitorilor eliminați prin rezilierea contractelor, fără a proba existența unor cereri ale SNTR în acest sens și nici existența ofertelor superioare.

Din declarațiile făcute de distribuitorii prezenți la audiere s-a conturat suspiciunea că grupul TDG, în contextul în care deține o poziție dominantă pe piața țigaretelor la nivelul distribuției, practica vânzări sub costuri și vânzări legate, respectiv condiționarea vânzării țigaretelor SNTR de cumpărarea țigaretelor JTI.

13. La solicitarea Consiliului Concurenței ca SNTR să prezinte modalitățile prin care a mediatizat disponibilitatea acesteia de a încheia noi contracte pentru teritoriile considerate ca slabe din punct de vedere al distribuției, SNTR recunoaște¹²⁾ că nu a „publicat în presa centrală nici un anunț referitor la cererea de ofertă pentru încheierea contractelor de distribuție a țigaretelor sale“.

14. Din ianuarie 2000, SNTR renunță la sistemul de distribuție exclusivă, valorificându-și produsele către 17 comercianți, printre care și TDG România, în baza unor contracte de distribuție care nu conțineau clauze de exclusivitate.

15. La data de 14 august 2000, SNTR¹³⁾ dispune tuturor fabricilor de țigarete din subordine că „livrările de marfă pentru S.C. TDG România — S.R.L. se vor face pe baza comenzilor aprobate de SNTR fără a menționa termenul și modalitatea de plată“, în timp ce ceilalți distribuitori aveau obligația de a plăti marfa la livrare.

Prin aceasta SNTR continuă practica de abuz de poziție dominantă deținută pe piața țigaretelor, aplicând, în privința distribuitorilor săi, condiții inegale la prestații echivalente, prin favorizarea evidentă a TDG România, practică interzisă de art. 6 din Legea concurenței nr. 21/1996.

¹⁰⁾ Decizia Consiliului de administrație nr. 96 din 1 iulie 1999.

¹¹⁾ Decizia Consiliului de administrație nr. 137 din 10 august 1999.

¹²⁾ Adresa SNTR nr. 686 din 9 februarie 2001 (anexa nr. 37 la Raportul de investigație).

¹³⁾ Adresa SNTR nr. 1.231 din 14 august 2000 (anexa nr. 38 la Raportul de investigație).

16. La data de 31 octombrie 2000, SNTR încheie alte contracte cu 7 distribuitori, printre care și TDG România. Dintre cele 7 contracte de distribuție, 6 contracte¹⁴⁾ au clauze identice, în timp ce contractul încheiat cu TDG România¹⁵⁾ conține două clauze favorizante, și anume: TDG România nu are obligația de a depune garanția bancară pentru buna execuție a contractului, iar în cazul în care societatea comercială depășește termenul de plată, independent de voința acesteia, nu se consideră întârziere la plată și TDG România nu are obligația de a plăti marfa în avans sau la achiziționarea acesteia, ci în termen de 25 de zile de la ridicare, în comparație cu ceilalți 6 distribuitori care aveau atât obligația de a plăti marfa achiziționată în avans sau în cel mult 20 de zile față de data facturării.

Din nou SNTR abuzează de poziția dominantă deținută pe piața țigaretelor, aplicând, în privința distribuitorilor săi, condiții inegale la prestații echivalente, prin favorizarea TDG România. Această practică este interzisă de art. 6 lit. c) din Legea concurenței nr. 21/1996.

17. În cazul C62/86 AKZO Chemie BV vs. Comisia Europeană¹⁶⁾, Curtea Europeană de Justiție reține că „prețurile sub costurile totale medii... trebuie privite ca abuzive dacă acestea fac parte dintr-un plan de eliminare a unui concurent. Astfel de prețuri pot elimina de pe piață agenți economici care sunt poate la fel de eficienți ca agentul economic cu poziție dominantă, dar care, datorită resurselor financiare inferioare, sunt incapabili să reziste concurenței desfășurate împotriva lor“.

Din verificările efectuate pentru TDG România și entitățile care formează grupul TDG, în ceea ce privește rulajul lunar, cantitativ și valoric, pentru fiecare grupă de țigaretete, pentru anii 1999 și 2000¹⁷⁾, rezultă că TDG România a comercializat țigaretetele SNTR la prețuri sub costuri, astfel:

a) Pentru anul 1999

Pe total an TDG România a înregistrat profit din comercializarea țigaretelor SNTR. Acest profit este foarte mic, de numai 5,8 miliarde lei, reprezentând 4,7% din profitul realizat de TDG din toată activitatea de comercializare de țigaretete — inclusiv țigaretete JTI și țigaretete achiziționate de la alți producători, mai ales dacă se are în vedere faptul că ponderea valorii țigaretelor SNTR în valoarea totală a țigaretelor comercializate de TDG România a fost de 21,5%, iar ponderea cantitativă a fost de 32,3%.

Semnificativ este faptul că TDG România nu a urmărit realizarea de profit din comercializarea țigaretelor SNTR.

În perioada constituită de lunile iunie, iulie, august, noiembrie și decembrie 1999, TDG România a înregistrat pierderi din comercializarea țigaretelor SNTR.

b) Pentru anul 2000

Pe întreg anul 2000, deși vânzările de țigaretete SNTR au avut o pondere cantitativă de 50,7% și o pondere valorică de 34,6% din totalul vânzărilor de țigaretete realizat de TDG România, din vânzarea țigaretelor SNTR, TDG România înregistrează o pierdere de 28,7 miliarde lei, respectiv — 1,8%, față de un profit de 2,1% realizat de TDG România pe total țigări comercializate (inclusiv țigaretete JTI, la care profitul a fost de 4,8%).

În concluzie, în anul 2000, TDG România a comercializat țigaretete SNTR la prețuri care nu au acoperit costurile de distribuție, acoperirea pierderilor fiind posibilă din profitul realizat din comercializarea țigaretelor JTI, pentru care TDG România primea de la JTI un discount de 6,5%, cu 1,5%, respectiv 2,5% mai mult decât discounturile acordate distribuitorilor de concurenții JTI [British American Tobacco (România) și Philip Morris].

Acest comportament al TDG România a condus, și în contextul favorizării acesteia în contractele încheiate cu SNTR în 14 august și 30 octombrie 2000, la eliminarea de pe piață a unor distribuitori de țigaretete SNTR, cum ar fi: S.C. Micro Mega Computers — S.R.L. Hunedoara, S.C. Meridian CC — S.R.L. Orșova, S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L. Oradea, S.C. Carmen — S.R.L. Reșița, S.C. Semiramis — S.R.L. Iași, S.C. Alda Comex — S.R.L. Focșani [ultimii 3 agenți economici aflându-se în procedura de faliment și lichidare¹⁸⁾].

18. Anterior audierii din data de 30 octombrie 2002 în Plenul Consiliului Concurenței, TDG România a înaintat prin Adresa nr. 889 din 23 octombrie 2002, înregistrată la Consiliul Concurenței sub nr. 2.893 din 23 octombrie 2002, observațiile sale la Raportul de investigație, însoțite de un raport de expertiză contabilă.

Raportul de expertiză contabilă pretinde că TDG România a avut profit în anii 1999 și 2000, identifică adaosul comercial practicat de TDG România în anul 2000, atât pe grupe de produse, cât și pe luni, identifică contribuția fiecărei grupe de produse la obținerea profitului plecând de la adaosul comercial practicat pentru fiecare grupă de produse, concluzionând că TDG România „nu a practicat prețuri excesive și nici nu a vândut marfa sub costul de achiziție“.

Consiliul Concurenței reține că TDG România a obținut profit în anul 2000 pe total activitate, dar pe grupe de produse situația este următoarea: pierdere pentru țigaretete SNTR și țigaretete achiziționate de la alți producători și profit pentru țigaretete JTI.

Comparația dintre profitul total obținut în anul 1999 și cel obținut în anul 2000 (24,9 miliarde lei în 2000 față de 99,5 miliarde lei în 1999), date preluate din Raportul de expertiză contabilă prezentat de TDG România, nu face decât să întărească concluzia Consiliului Concurenței, că TDG România a recurs la practica anticoncurențială de vânzare sub costuri a țigaretelor SNTR, practică interzisă de art. 6 lit. f) din Legea concurenței nr. 21/1996. Esența practicii vânzărilor sub costuri constă în renunțarea la profiturile actuale în scopul obținerii de profituri mult mai mari în viitor, după ce concurenții societății comerciale care a recurs la această practică au fost eliminați de pe piață.

¹⁴⁾ Contractele de distribuție nr. 6.166, 6.167, 6.173, 6.175, 6.176 și 6.178 din 30 octombrie 2000.

¹⁵⁾ Contractul de distribuție nr. 6.177 din 30 octombrie 2000.

¹⁶⁾ European Court reports 1991.

¹⁷⁾ Informații obținute din evidențele computerizate ale TDG România, ștampilate și semnate de administratorul societății comerciale (date ce se găsesc în dosarele cauzei nr. 1—22).

¹⁸⁾ Conform datelor primite de la Oficiul Național al Registrului Comerțului, înregistrate la Consiliul Concurenței sub nr. CC/DBC/240 din 13 septembrie 2002.

Profitul anului 2000, în mod normal, nu avea cum să fie mai mic decât profitul anului 1999, în contextul în care:

— cantitatea de țigarete JTI comercializate de TDG, în calitate de distribuitor exclusiv, în anul 2000 este aproximativ aceeași cu cea din anul 1999;

— cantitatea de țigarete SNTR comercializate de TDG în anul 2000 este de peste trei ori mai mare față de cea comercializată în anul 1999 (7.632,51 tone în anul 2000 față de 2.373,11¹⁹⁾ tone în anul 1999).

În ceea ce privește adaosul comercial practicat de TDG România în anul 2000, Consiliul Concurenței consideră că simpla identificare a adaosului comercial este irelevantă. Pentru a constata dacă societatea comercială a înregistrat profit dintr-o anume activitate de comercializare trebuie ca adaosul comercial să fie mai mare decât costurile aferente distribuției (exclusiv cheltuielile privind cumpărarea mărfurilor) realizate de către societatea comercială în cauză. Mai mult, comparându-se adaosul prezentat în Raportul de expertiză contabilă cu cheltuielile (exclusiv cheltuielile privind cumpărarea mărfurilor) de distribuție realizate de TDG România, pentru țigarele SNTR în anul 2000, pe baza datelor transmise de TDG România pe parcursul investigației, se constată o pierdere de 22,85 miliarde lei, confirmându-se și pe această cale concluzia prezentată de Consiliul Concurenței.

În plus, adaosul comercial pentru țigarele JTI, constatat de Raportul de expertiză contabilă, este de 4,99%, valoare care contrazice declarația JTI, conform căreia comisionul, în cazul țigaretelor JTI, de 6,5%, este echivalent cu adaosul comercial și are drept scop acoperirea cheltuielilor și asigurarea unui profit rezonabil pentru TDG România.

În ceea ce privește contribuția fiecărei grupe de produse la obținerea profitului TDG România în anul 2000, în condițiile în care logistica de distribuție este folosită în comun pentru comercializarea tuturor grupelor de produse, din evidențele primare nu se pot identifica decât veniturile realizate de TDG România pe fiecare grupă de produse.

Cheltuielile de distribuție (exclusiv cheltuielile privind cumpărarea mărfurilor) pe unitate de produs practic sunt aceleași atât pentru țigarele JTI, cât și pentru țigarele SNTR sau ale altor producători. Un pachet de Camel ocupă același loc în depozit sau în mijloacele de transport și necesită aceleași cheltuieli cu stocarea, manipularea și transportul acestuia ca și un pachet de Snagov. Aceste cheltuieli, precum și celelalte cheltuieli cu utilitățile, cum ar fi cele cu salariile, pot fi repartizate pe unitate de produs, pe baza rulajului fizic (cantitativ) realizat pentru fiecare grupă de produse. Totuși, Consiliul Concurenței a ținut cont de faptul că țigarele JTI sunt mai profitabile decât celelalte grupe de țigarete datorită prețului mai mare al acestora și a utilizat drept cheie de repartizare a cheltuielilor totale cu distribuția vânzării exprimate valoric, realizate pe fiecare grupă de produse.

Prin utilizarea acestei chei de repartizare, cheltuielile cu distribuția țigaretelor SNTR au fost practic subestimate față de cele reale. Diferența dintre adaosurile comerciale, respectiv veniturile realizate din comercializarea țigaretelor SNTR, așa cum sunt prezentate în Raportul de expertiză contabilă, transmise de TDG România, și cheltuielile aferente distribuției țigaretelor SNTR, defalcate așa cum s-a precizat mai sus, reprezintă o pierdere de 22,85 miliarde lei, înregistrată de TDG România din comercializarea țigaretelor SNTR în anul 2000, confirmându-se concluzia la care a ajuns Consiliul Concurenței.

Ultimul punct din Raportul de expertiză contabilă urmărește „dacă prin adaosurile practicate și profitul obținut în anul 2000 TDG România a practicat prețuri excesive sau prețuri de livrare prin vânzare sub costuri fixe pe total vânzări, fie pe vânzările privind fiecare grupă de produse distribuite“.

Trecând peste neclaritatea exprimării, acest punct suscită ca principală critică faptul că adaosul comercial nu reprezintă profit.

Expertiza utilizează într-un paragraf sintagma „prețuri de livrare sub costul mărfii“, iar în alt paragraf sintagma „nu a vândut marfa sub costul de achiziție“, fără a defini termenii utilizați. În acest fel nu se poate ști care este diferența dintre „costul mărfii“ și „costul de achiziție al mărfii“.

Concluziile din finalul Raportului de expertiză contabilă, cu privire la realizarea de către TDG România de profit din comercializarea țigaretelor SNTR, sunt neîntemeiate.

De altfel, în Raportul de expertiză contabilă nu au fost contestate algoritmul de calcul pentru rezultatele financiare (profit/pierdere) obținute de TDG România din comercializarea țigaretelor SNTR și nici rezultatele financiare ca atare²⁰⁾ prezentate în Raportul de investigație. Raportul de expertiză contabilă a fost prezentat de TDG România împreună cu observațiile la Raportul de investigație și este de presupus că aceste elemente au fost cunoscute de autorul Raportului de expertiză contabilă.

Anexele cu privire la algoritmul de calcul al rezultatelor financiare, rezultatele financiare aferente anilor 1999 și 2000 alături de alte anexe la Raportul de investigație, care privesc activitatea TDG România, au fost ridicate chiar de autorul Raportului de expertiză contabilă.

19. Efectele practicilor anticoncurențiale

19.1. Efectele practicilor anticoncurențiale ale SNTR

Abuzul de poziție dominantă al SNTR, prin impunerea prețului la nivelul tuturor verigilor lanțului de comercializare, atât prin contractele, cât și prin protocoalele încheiate cu distribuitorii, a avut ca efect eliminarea concurenței intramarcă, exercitată prin preț, la nivelul distribuției, pe o piață extrem de sensibilă la orice variație de preț. Adoptarea de către SNTR a sistemului de distribuție cu un singur distribuitor pentru fiecare județ și alegerea distribuitorilor fără aplicarea unor

¹⁹⁾ Cifre bazate pe informațiile furnizate de TDG România în cadrul investigației.

²⁰⁾ Anexele nr. 43 și 44 la Raportul de investigație.

criterii clare și transparente au condus la situația în care numai o treime dintre comercianții în cauză realizau distribuție activă, restul acționând ca simpli comercianți en gros, distribuția efectivă către rețeaua de comercianți cu amănuntul fiind realizată de alți agenți economici, mărindu-se în acest fel numărul verigilor lanțului de distribuție. Toate acestea au determinat lungirea excesivă a lanțului de distribuție a țigaretelor, eliminarea concurenței prin preț între agenții economici potențiali concurenți la nivelul distribuției, ca urmare a impunerii prețului de revânzare pe toate verigile lanțului de distribuție și, în final, au condus la un sistem de distribuție ineficient.

Prin abuzul de poziție dominantă SNTR a prejudiciat:

— comercianții en gros, specializați în distribuția bunurilor de larg consum, care — îndeplinind cerințele unei selecții transparente — ar fi putut deveni distribuitor al SNTR, în detrimentul altora cu rezultate mai bune în derularea activității de distribuție;

— consumatorii finali, prin faptul că SNTR și distribuitorii acesteia, prin derularea unui sistem de distribuție care, pe lângă faptul că impunea un preț unic la nivelul aceleiași verigi a lanțului de distribuție, nu asigură nici măcar dispersia eficientă, în timp și în spațiu, printr-un număr cât mai mic de verigi intermediare;

— în timp ce unii dintre distribuitori au fost avantajați, alți distribuitori au fost dezavantajați de către SNTR prin tratarea în mod discriminatoriu a acestora pe parcursul derulării contractelor de distribuție exclusivă, tratament concretizat în încetarea relațiilor contractuale cu distribuitori care îndepliniseră clauzele contractuale într-o măsură mai mare și păstrarea relațiilor contractuale cu cei care îndepliniseră aceste clauze într-o măsură mai mică.

19.2. Efectele practicilor anticoncurențiale săvârșite de TDG România

TDG România deține o poziție dominantă pe piața țigaretelor la nivelul distribuției și, abuzând de poziția sa dominantă pe această piață, a determinat:

— eliminarea de pe piață a concurenților săi, prin recurgerea de către grupul TDG la vânzarea țigaretelor SNTR sub costuri, situație de care nu au beneficiat consumatorii finali, întrucât aceștia au cumpărat țigaretetele la prețurile maxime cu amănuntul, stabilite și publicate de SNTR conform reglementărilor în vigoare în domeniul accizării;

— perturbarea gravă a concurenței pe piața țigaretelor — la nivelul distribuției, reducând prin practici anticoncurențiale interesul diversilor agenți economici de a activa pe această piață;

— avantajul concurențial conferit TDG România de calitatea de distribuitor exclusiv al țigaretelor JTI pe întreg teritoriul României a favorizat abuzul de poziție dominantă prin recurgerea la practici anticoncurențiale în calitatea TDG de distribuitor al țigaretelor SNTR.

În temeiul art. 21 alin. (4) lit. a) din Legea concurenței nr. 21/1996,

D E C I D E:

Art. 1. — Societatea Națională „Tutunul Românesc” — S.A. se face vinovată de încălcarea dispozițiilor art. 6 lit. a), b), c) și d) din Legea concurenței nr. 21/1996 prin folosirea în mod abuziv a poziției dominante deținute pe piața țigaretelor din România, și anume: impunerea prețurilor de vânzare la nivelul tuturor verigilor lanțului de comercializare a țigaretelor sale, limitarea distribuției țigaretelor sale în dezavantajul consumatorilor, aplicarea — în privința distribuitorilor săi — a unor condiții inegale la prestații echivalente prin rezilierea, fără motive rezonabile, a contractelor de distribuție pe parcursul anului 1999 și prin favorizarea S.C. Total Distribution Group România S.R.L. pe parcursul anului 2000.

Art. 2. — Societatea Națională „Tutunul Românesc” — S.A. și S.C. Alda Comex — S.R.L. Focșani, S.C. Abi Com — S.R.L. Târgoviște, S.C. Carmen — S.R.L. Reșița, S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L. Oradea, S.C. Danis Impex — S.R.L. Sfântu Gheorghe, S.C. Delfinul Prod Com — S.R.L. Voluntari, S.C. Diogene — S.R.L. Alexandria, S.C. Dragomar Unico '98 — S.R.L. Pitești, S.C. Discret — S.R.L. Brașov, S.C. Horcrist Serv — S.R.L. Brașov, S.C. Italiana Oli Trading — S.R.L. București, S.C. Ivy Company Impex — S.R.L. București, S.C. Lacof Com — S.R.L. Craiova, S.C. Lucifer — S.R.L. Sfântu Gheorghe, S.C. Mazen Impex — S.R.L. Suceava, S.C. Meridian CC — S.R.L. Orșova, S.C. Micro Mega Computers — S.R.L. Hunedoara, S.C. Mig 76 Exim — S.R.L. București, S.C. PNP Impex — S.R.L. Mangalia, S.C. Pop Star Romaximus — S.R.L. Baia Mare, S.C. Raxen Impex — S.R.L. Craiova, S.C. Relu Prod Comexim — S.R.L. București, S.C. Rolicom

Imp Exp — S.R.L. Cluj-Napoca, S.C. Sartex 96 — S.A. Deva, S.C. Semiramis — S.R.L. Iași, S.C. Sierra — S.R.L. Botoșani, S.C. Sport Unirea — S.A. Slobozia, S.C. Sucado Impex — S.R.L. Ploiești, S.C. Trans Gerrom — S.R.L. Alba Iulia, S.C. Traffic — S.R.L. Râmnicu Vâlcea și S.C. Viofemi Com — S.R.L. Suceava se fac vinovate de încălcarea dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a), c) și g) din Legea concurenței nr. 21/1996 prin încheierea unei înțelegeri anticoncurențiale având ca obiect fixarea concertată a prețurilor de vânzare, la nivelul tuturor verigilor lanțului de comercializare și pe întreg teritoriul României, împărțirea pieței de desfacere a țigaretelor SNTR pe criteriul teritorial și condiționarea păstrării calității de distribuitor exclusiv de semnarea și aplicarea protocolului.

Art. 3. — S.C. Carmen — S.R.L. Reșița, S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L. Oradea, S.C. Micro Mega Computers — S.R.L. Hunedoara, S.C. Sartex 96 — S.A. Deva, S.C. Trans Gerrom — S.R.L. Alba Iulia și S.C. Voltamar — S.R.L. Baia Mare se fac vinovate de încălcarea dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a), b) și g) din Legea concurenței nr. 21/1996 prin încheierea unei înțelegeri anticoncurențiale având ca obiect fixarea concertată a prețurilor de revânzare, limitarea și controlul distribuției țigaretelor SNTR și înțelegerea de a nu vinde către anumiți agenți economici fără o justificare rezonabilă.

Art. 4. — S.C. Total Distribution Group România — S.R.L. se face vinovată de încălcarea dispozițiilor art. 6 lit. f) din Legea concurenței nr. 21/1996 prin folosirea în mod abuziv a poziției dominante deținute, la nivelul distribuției pe piața țigaretelor din România, și anume:

practicarea unor prețuri de ruinare, sub costuri, în scopul înlăturării concurenților.

Art. 5. — În temeiul art. 50 lit. a) din Legea concurenței nr. 21/1996 se ia măsura sancționării cu amendă pentru încălcarea de către Societatea Națională „Tutunul Românesc” — S.A. a dispozițiilor art. 6 lit. a), b), c) și d) din Legea concurenței nr. 21/1996.

Art. 6. — În temeiul art. 50 lit. a) din Legea concurenței nr. 21/1996 se ia măsura sancționării cu amendă pentru încălcarea de către agenții economici menționați în art. 2 a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a), c) și g) din Legea concurenței nr. 21/1996.

Art. 7. — În temeiul art. 50 lit. a) din Legea concurenței nr. 21/1996 se ia măsura sancționării cu amendă pentru încălcarea de către agenții economici menționați în art. 3 a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a), b) și g) din Legea concurenței nr. 21/1996.

Art. 8. — În temeiul art. 50 lit. a) din Legea concurenței nr. 21/1996 se ia măsura sancționării cu amendă pentru încălcarea de către S.C. Total Distribution Group România — S.R.L. a dispozițiilor art. 6 lit. f) din Legea concurenței nr. 21/1996.

Art. 9. — În temeiul art. 56 lit. a) și al art. 60 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, Comisia Consiliului Concurenței, ce va fi desemnată de către președintele Consiliului Concurenței prin ordin, va stabili cuantumul amenzii pe baza criteriilor prevăzute la art. 57 din Legea concurenței nr. 21/1996.

Art. 10. — Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, pe cheltuiala părților implicate, în termen de 30 (treizeci) de zile de la comunicare.

Art. 11. — Prezenta decizie intră în vigoare la data comunicării sale de către Secretariatul general al Consiliului Concurenței agenților economici prezentați în anexa la prezenta decizie.

Art. 12. — Prezenta decizie poate fi atacată, conform art. 52 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, la Curtea de Apel București, Secția contencios administrativ, în termen de 30 (treizeci) de zile de la comunicare.

Art. 13. — Secretariatul general va transmite prezenta decizie agenților economici prezentați în anexa la decizie.

Art. 14. — Departamentul bunuri de consum și Secretariatul general din cadrul Consiliului Concurenței vor urmări ducerea la îndeplinire a prezentei decizii.

Președintele Consiliului Concurenței,
Theodor Valentin Purcărea

București, 4 februarie 2003.
Nr. 11.

ANEXĂ

Nr. crt.	Denumirea agentului economic	Adresa	Nr. de înmatriculare la oficiul registrului comerțului	Codul fiscal
1.	Societatea Națională „Tutunul Românesc” — S.A.	București, Bd. Regiei nr. 2, sectorul 6	J 49/1663/1998	R 472585
2.	S.C. Total Distribution Group România — S.R.L.	București, str. Străulești nr. 69A—69D, sectorul 1	J 49/8248/1992	R 5493309
3.	S.C. Alda Comex — S.R.L.	Focșani, str. Măgura nr. 123, județul Vrancea	J 39/306/1994	R 5647300
4.	S.C. Abi Com — S.R.L.	Târgoviște, Bd. Unirii, bl. 70, ap. 26, județul Dâmbovița	J 15/25/1996	R 8062483
5.	S.C. Carmen — S.R.L.	Reșița, Calea Caransebesului nr. 1, județul Caraș-Severin	J 11/1241/1992	R 4692290
6.	S.C. Dan Deli Serv Com — S.R.L.	Oradea, str. Costaforu nr. 45, județul Bihor	J 5/836/1994	R 534902
7.	S.C. Danis Impex — S.R.L.	Sfântu Gheorghe, Str. Viitorului nr. 8, județul Covasna	J 14/308/1997	R 10451938
8.	S.C. Delfinul Prod Com — S.R.L.	Voluntari, șos. Afumați nr. 6, județul Ilfov	J 40/14029/1994	AR 6079470
9.	S.C. Diogene — S.R.L.	Alexandria, Str. Dunării nr. 223, județul Teleorman	J 34/164/1992	R 7446478
10.	S.C. Discret — S.R.L.	Brașov, calea București nr. 96, bl. 206, sc. D, ap. 2, județul Brașov	J 8/841/1993	R 3894118
11.	S.C. Dragomar Unico '98 — S.R.L.	Pitești, Str. Pediatriei, bl. A3, sc. A, ap. 1, județul Argeș	J 3/600/1998	R 11130707
12.	S.C. Horcrist Serv — S.R.L.	București, str. Miorița nr. 14, sectorul 6	J 8/2801/1994	R 6437463
13.	S.C. Italiana Oli Trading — S.R.L.	București, str. Robanești nr. 47, sectorul 1	J 40/18985/1994	R 6311022
14.	S.C. Ivy Company Impex — S.R.L.	București, str. Arieșul Mare nr. 5, bl. I 12, sc. D, ap. 50, sectorul 6	J 40/24493/1993	R 4829096

Nr. crt.	Denumirea agentului economic	Adresa	Nr. de înmatriculare la oficiul registrului comerțului	Codul fiscal
15.	S.C. Lacof Com – S.R.L.	Craiova, str. Valea Roșie, bl. 22, sc. 3, ap. 1, județul Dolj	J 16/3589/1994	R 6662708
16.	S.C. Lucifer – S.R.L.	Sfântu Gheorghe, Str. Oltului nr. 6, județul Covasna	J 14/642/1992	R 55322
17.	S.C. Mazen Impex – S.R.L.	Suceava, Str. Rulmentului f.n. (lângă Depozitul RAI 88 Impex S.R.L.), județul Suceava	J 33/2602/1994	R 6908471
18.	S.C. Meridian CC – S.R.L.	Orșova, Str. Crizantemelor nr. 1, bl. 1, sc. B, ap. 13, județul Mehedinți	J 25/462/1995	R 7643445
19.	S.C. Micro Mega Computers – S.R.L.	Hunedoara, str. Avram Iancu nr. 16/42, ap. 42, județul Hunedoara	J 20/682/1991	R 2125809
20.	S.C. Mig 76 Exim – S.R.L.	București, Drumul Taberei nr. 20, bl. C2, sc. F, et. 5, ap. 204, sectorul 6	J 40/2277/1996	R 8260820
21.	S.C. PNP Impex – S.R.L.	Stațiunea Jupiter – Complex Meteor, Mangalia, județul Constanța	J 13/752/1992	R 2424851
22.	S.C. Pop Star Romaximus – S.R.L.	Baia Mare, str. Vasile Lucaciu nr. 157, județul Maramureș	J 24/1567/1992	R 2944714
23.	S.C. Raxen Impex – S.R.L.	Craiova, str. Bariera Vocii nr. 215, județul Dolj	J 16/4132/1994	R 6848205
24.	S.C. Relu Prod Comexim – S.R.L.	București, Str. Jugastrului nr. 10, sectorul 1	J 40/18343/1993	R 4399215
25.	S.C. Rolicom Imp Exp – S.R.L.	Cluj-Napoca, str. Avram Iancu nr. 38, județul Cluj	J 12/128/1991	R 199605
26.	S.C. Sartex 96 – S.A.	Băcia, Str. Principală nr. 256, județul Hunedoara	J 20/1664/1994	R 6582056
27.	S.C. Semiramis – S.R.L.	Iași, str. Lascăr Catargiu nr. 11, județul Iași	J 22/1922/1991	R 1991513
28.	S.C. Sierra – S.R.L.	Botoșani, str. 1 Decembrie 1918 nr. 21, județul Botoșani	J 7/448/1993	R 3887307
29.	S.C. Sport Unirea – S.A.	Slobozia, Str. Viilor – Atelier S.C. COMB – PIG – S.A. f.n., județul Ialomița	J 21/149/1998	R 10747527
30.	S.C. Sucado Impex – S.R.L.	Ploiești, str. Cuza Vodă nr. 20, județul Prahova	J 29/2490/1994	R 6305489
31.	S.C. Trans Gerrom – S.R.L.	Alba Iulia, Str. Muncii nr. 6–8, județul Alba	J 1/410/1993	AR 4032773
32.	S.C. Traffic – S.R.L.	Râmnicu Vâlcea, str. Dr. Hacman nr. 29, bl. 99, sc. D, ap. 8, județul Vâlcea	J 38/363/1991	R 1470698
33.	S.C. Viofemi Com – S.R.L.	Suceava, Str. Tineretului nr. 12, bl. 124, sc. A, ap. 2, județul Suceava	J 33/185/1995	R 7070948
34.	S.C. Voltamar – S.R.L.	Baia Mare, Bd. Unirii nr. 14A, Hotel Sport, ap. 110, 111, județul Maramureș	J 24/2597/1994	R 732705

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro